

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ БАНКІВСЬКОГО КРЕДИТУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ

ШИЛО Жанна¹, МЕЛЬНИК Леонід², СКАКОВСЬКА Світлана³

¹ Національний університет водного господарства та природокористування

<https://orcid.org/000-0002-2669-6734>

e-mail: z.s.shylo@nuwm.edu.ua

² Національний університет водного господарства та природокористування

<https://orcid.org/0000-0003-3628-9160>

e-mail: l.v.melnyk@nuwm.edu.ua

³ Національний університет водного господарства та природокористування

<https://orcid.org/0000-0002-3415-9613>

e-mail: s.s.skakovska@nuwm.edu.ua

В науковому дослідженні проведений аналіз банківського кредитування підприємств України в умовах дії військового стану. Розкриті проблеми та недоліки надання різних видів кредитів економічним суб'єктам держави. В роботі розглянуті показники кредитних операцій в розрізі окремих суб'єктів господарювання та надані рекомендації для їх подальшого покращення. Запропоновані актуальні напрями розвитку банківського кредитування підприємств України та особливості їх застосування в умовах євроінтеграційних процесів. Розглянуті перспективні шляхи, що вплинуть на розвиток банківського кредитування підприємств. В науковій статті поєднані теоретичні розробки методики надання кредитів з практичним їх використанням для покращення банківського кредитування підприємств в умовах сталого розвитку держави. В умовах негативного впливу військових дій на механізми банківського кредитування підприємств України, важливими повинні стати інструменти державної політики, що спрямовуватимуться на розвиток кредитування. Вони мають включати: державні та міжнародні гарантії, страхування воєнно-політичних ризиків, програми часткової компенсації (субсидіювання) відсоткових ставок за кредитами, інструменти проєктного фінансування, державні фінансові інститути. Також першочерговими повинні стати заходи направлені на розвиток сталого фінансування та іпотечного кредитування, розширення інструментів фінансування шляхом торгового факторингу та фінансового лізингу, зменшення рівня непрацюючих кредитів.

Ключові слова: банки, кредитування підприємств, фінансові корпорації, суб'єкти господарювання, банківське кредитування, ресурси.

<https://doi.org/10.31891/mdes/2025-17-6>

Стаття надійшла до редакції / Received 20.07.2025

Прийнята до друку / Accepted 18.08.2025

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

Проведене нами наукове дослідження проблем та особливостей розвитку банківського кредитування підприємств України, є важливим, оскільки криза, спричинена російським вторгненням, почала захоплювати всі сфери і сектори економіки та позначилася на зниженні економічної активності і платоспроможності населення, зростанні дефіциту бюджету, скороченні ВВП та вплинула фінансову стійкість суб'єктів господарювання.

Враховуючи наведені фактори, що діють в умовах війни, перспективам розвитку кредитування підприємств має приділятися значна увага. Додаткові виклики для відновлення підприємницької діяльності загострюються через введення військового стану в державі. Українські підприємства постійно працюють з певними ризиками, які пов'язані з руйнуванням інфраструктури, втратою виробничих потужностей, зниженням платоспроможного попиту та необхідністю перебудови логістичних циклів. В таких умовах використання кредитних інструментів та ресурсів стає вкрай важливим для існування і продовження бізнесу.

АНАЛІЗ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ПУБЛІКАЦІЙ

Вивченням проблем банківського кредитування підприємств, які знаходяться у кризовому стані, питаннями надання кредитів державними банками, перевагами та недоліками від запровадження механізмів такого кредитування займалися вітчизняні учені:

В. Коваленко [7], Н. Радова, А. Ткач, О. Солодовнік, К. Степаненко, А. Касич [6], О. Підкуйко, О. Дзюблук [3], Є. Андрушак [1], П. Нікіфоров [11].

Незважаючи на те, що більша частина питань, пов'язаних з кредитуванням підприємств досить широко вивчалась науковцями та висвітлювалась в науковій літературі, залишилися невирішеними та дискусійними окремі аспекти, що потребують проведення подальших досліджень та розробок з метою вдосконалення механізмів банківського кредитування вітчизняних підприємств та ефективності використання кредитних ресурсів в умовах військових дій.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ

Метою наукової роботи є аналіз банківського кредитування діяльності підприємств, розгляд недоліків та проблем при наданні кредитів в умовах дії воєнного стану. Розроблення рекомендацій щодо підвищення ефективності кредитної підтримки суб'єктів господарювання на перспективу.

Відповідно до поставленої мети, нами були окреслені наступні завдання: провести аналіз динаміки банківського кредитування підприємств України під час війни та визначити основні фактори, які мають вплив на цей процес; виявити ключові проблеми та визначити недоліки; розробити рекомендації щодо вдосконалення кредитної політики банків для підвищення ефективності кредитування підприємств в умовах дії воєнного стану.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

Кредитування є одним із ключових механізмів, що забезпечує сталий економічний розвиток держави, фінансову стабільність та зміцнення її потенціалу як під час повномасштабного вторгнення, такі під час повоєнного відновлення. На сьогодні існує обмежений та нерівномірний доступ на ринку кредитування окремих його суб'єктів, що є відголосками економічної та фінансової кризи, викликані війною.

Проведений нами аналіз динаміки кредитних вкладень банків в економіку та розвиток підприємств України показав, що за досліджуваний період 2022-2024 роки (табл. 1), частка кредитів, наданих суб'єктам господарювання, поступово скорочується. Так у 2022 році відношення наданих кредитів клієнтам та бізнесу до ВВП становило 20,0%, а станом на кінець 2024 р. даний показник склав 14,9%. Також на 0,9% знизився показник відношення кредитів, наданих суб'єктам господарювання до ВВП: з 15,4% у 2022 р. до 11,1% у 2024 р. Питома вага кредитів, які були надані суб'єктам господарювання за період дослідження, складає 75,5 % від обсягу всіх наданих кредитів. Слід зазначити, що їх частка за три роки війни зменшилася, в середньому на 1,3% і складала станом на кінець 2024 р. 74,7%. Така негативна тенденція за наведеними показниками склалася під впливом нестабільності та невизначеності, спричиненим соціальними та економічними подіями та дією воєнного стану.

Таблиця 1

Співвідношення кредитів наданих банками до ВВП держави за 2022–2024 рр.

Показники	Динаміка за роками		
	2022	2023	2024
Номінальний ВВП економіки України, млн грн.	5191028	6537825	7658659
Кредити, надані клієнтам, млн. грн.	1036213	1024678	1138032
Кредити, надані суб'єктам господарювання, млн грн.	801413	783690	850581
Відношення кредитів, наданих клієнтам, до ВВП, %	20,0	15,6	14,9
Відношення кредитів, наданих суб'єктам господарювання, до ВВП, %	15,4	12,0	11,1
Питома вага кредитів, наданих суб'єктам господарювання, у загальній сумі кредитів, наданих клієнтам, %	75,5	76,4	74,7

Джерело: складено авторами на основі [4,8,9]

Проведений нами аналіз кредитів наданих фінансовим корпораціям в розрізі термінів погашення, за період 2023-2025 роки (табл. 2) показав, що обсяги кредитів терміном понад рік зростали значно швидше, ніж інших. Станом на початок 2025 р. питома вага таких кредитів становить 35,6%. Значна частка припадає на короткострокові кредити, а саме, 50,5% у 2025 р. Кредити, надані на строк понад 5 років, становили на початок 2025 року - 13,9%, що на 1,3% менше, ніж їх частка на початок 2024 року. Щоправда, значна частка підприємств надалі сама фінансує свої потреби без залучення банківських кредитів. Хоча підприємства у проведених опитуваннях вказують на певне зростання потреби в позиках, в цілому вона залишається помірною. Також така тенденція вказує на сповільнення розвитку та скорочення обсягів господарської діяльності великого бізнесу.

Важлива роль у забезпеченні додаткового каналу фінансової підтримки для вітчизняних підприємств в умовах воєнної агресії належить саме банкам (державним та приватним). За даними згрупованих балансових залишків банків, оприлюднених НБУ, найбільш активними учасниками ринку кредитування юридичних осіб є банки з державною часткою - питома вага їх кредитного портфелю (без вирахування резервів) в загальному обсязі кредитів юридичних осіб станом на

01.04.2024 року складала 61,61%. На другому місці - банки іноземних банківських груп (20,50% від загального обсягу кредитів юридичних осіб), на третьому банки з приватним капіталом (17,89%) [5].

Таблиця 2

Кредити надані фінансовим корпораціям в розрізі термінів погашення за період 2023-2025 рр.

Рік	Обсяг наданих кредитів, млн. грн.				Питома вага, %			
	Всього	До 1 року	Від 1-5 років	Більше 5 років	Всього	До 1 року	Від 1-5 років	Більше 5 років
2023	997877	512364	330734	154779	100,0	51,3	33,4	15,3
2024	1106844	558196	383582	165066	100,0	50,2	34,6	15,2
2025 (червень)	1186913	590156	429583	167175	100,0	50,5	35,6	13,9

Джерело: складено авторами на основі [4,8,9]

Серед банків з державною часткою за обсягами кредитного портфеля юридичних осіб лідирують: АТ КБ «Приватбанк» (25,40% від загального обсягу КП юридичних осіб без вирахування резервів станом на 01.01.2025), АТ «Укрексімбанк» (11,98%) та АТ «Ощадбанк» (11,64%). В таблиці 3 наведені показники рейтингу найбільших банків за кредитами наданими юридичним особам за 2025 рік.

Таблиця 3

ТОП-5 рейтинг найбільших банків за кредитами наданими юридичним особам за 2024 рік

№ з/п	Банк	Загальна сума наданих кредитів, тис. грн.
1	Приватбанк	184010558
2	Укрексімбанк	109148179
3	Ощадбанк	95478213
4	УКРГАЗБАНК	52955713
5	ПУМБ	38093892

Джерело: складено авторами на основі [4,8,9]

Таблиця 4 наводить показники кредитних операцій в розрізі окремих суб'єктів господарювання за 2023–2025 рр. Аналіз даних показав, що частка непрацюючих кредитів (NPL) у банківському секторі становила 36,1%, що на 1,3 відсоткових пункту нижче показника на 1 січня 2024 року. Ключовий фактор скорочення частки NPL – зростання працюючого кредитного портфеля, який протягом I кварталу зріс на 34,6 млрд. грн., або на 3,1%.

Обсяг непрацюючих кредитів з 2023 року по 2025 рік скоротився з 38,12% до 30,29%, або на 4 млрд. грн. переважно внаслідок списання непрацюючих роздрібних кредитів банками з українським приватним капіталом.

Аналізуючи динаміку частки непрацюючих кредитів за різними суб'єктами господарювання, слід відмітити її скорочення у 2025 році порівняно з попередніми роками у таких секторах: корпоративному секторі з 42,87% в 2023 році до 38,96% у 2025 році, приватному секторі з 30,44% до 15,49% відповідно, банківському секторі з 53,5% до 42,97%. Витрати банків на відрахування в резерви під кредити залишаються низькими, а рівень дефолтів – знижується. Портфель чистих гривневих корпоративних кредитів зростає зокрема поза межами державних програм, завдяки пошуків попиту на гривневі кредити внаслідок відновлення бізнес-активності. Зростають роздрібні незабезпечені споживчі та іпотечні позики.

Проведений нами аналіз потреби в позикових коштах, показав її зростання, де частка підприємств, які планують брати кредити, зростає до 36,4%, це свідчить про важливість кредитування для забезпечення оборотного капіталу та фінансування операційної діяльності. Підприємства, що планують залучати кредити, надають перевагу кредитам у національній валюті, проте основною перешкодою залишаються високі ставки за кредитами.

Основними недоліками системи кредитування підприємств, на нашу думку є: завищені відсоткові ставки за кредитами та позиками; чітко не встановлені вимоги щодо забезпечення повернення кредитів; недосконалість методики надання фінансових документів, які підтверджують можливість сплати відсотків за кредитами; зосередження активів в безризикових інструментах, таких як державні цінні папери та депозитні сертифікати, обмежує можливість кредитування реального сектора економіки, що негативно впливає на розвиток підприємств; нестабільність фінансових ринків в умовах військового конфлікту.

Таблиця 4

Показники кредитних операцій в розрізі окремих суб'єктів господарювання за 2023–2025 рр.

Показники	Терміни надання		
	01.01.2023	01.01.2024	01.01.2025
Всі кредити, у т.ч. банки:	1 133 563	1 130 774	1 298 250
- з державною часткою, з них	609 131	693 215	769 346
- АТ КБ "Приватбанк"	258 532	285 836	309 185
Непрацюючі кредити, у т.ч. банки:	432 105	422 360	393 218
- з державною часткою, з них	323 134	352 632	330 586
- АТ КБ "Приватбанк"	178 929	179 934	170 319
Частка непрацюючих кредитів, %, у т.ч. банки:	38,12	37,35	30,29
- з державною часткою, з них	53,05	50,87	42,97
- АТ КБ "Приватбанк"	69,21	62,95	55,09
Кредити корпоративному сектору:	847 586	828 444	891 619
- непрацюючі кредити	363 321	365 532	347 379
- частка непрацюючих кредитів, %	42,87	44,12	38,96
Кредити фізичним особам:	224 260	240 825	295 563
- непрацюючі кредити	68 272	56 636	45 771
- частка непрацюючих кредитів, %	30,44	23,52	15,49

Джерело: складено авторами на основі [4,8,9]

Основні аспекти, які слід враховувати при розгляді кредитування суб'єктів господарювання:

1. Рентабельність. Кредитор повинен проаналізувати потенційну рентабельність та ефективність кредитування.

2. Ризики. Кредитор повинен ретельно розглянути всі ризики, пов'язані з кредитуванням підприємств та провести аналіз можливих заходів для зменшення цих ризиків.

3. Фінансова підтримка. Кредитором розглядаються всі доступні джерела фінансування кредитування підприємств. Також проводиться оцінка переваг та недоліків, пов'язаних з кожним джерелом фінансування та визначається їх вплив на загальну ефективність проєкту.

4. Соціальний вплив. Кредитування може мати значний соціальний вплив на певні громади та регіони. Це в свою чергу сприятиме зростанню зайнятості, розвитку нових інфраструктур, зменшенню залежності від імпорту.

5. Супровід проєкту. Важливим є підтримка експертних груп під час реалізації проєкту кредитування підприємств. Залучення експертів з різних галузей економіки та фінансово-банківської сфери, аудиторів повинно сприяти зменшенню ризиків та забезпечити успішну реалізацію проєктів кредитування.

Для відновлення розвитку кредитування в Україні необхідно забезпечити послідовність та адаптацію до змін як в банківській системі, так і в діяльності небанківських фінансових установ, що сприятимуть стійкому і сталому розвитку економіки держави. У цьому контексті розроблення та впровадження Стратегії з розвитку кредитування в Україні стає не лише пріоритетним завданням, але й необхідністю для фінансової безпеки в умовах сталого розвитку та на шляху до європейської інтеграції [11].

Перспективними напрямами, що вплинуть на розвиток банківського кредитування підприємств слід вважати:

- проведення корекції монетарного режиму для підвищення його гнучкості та відповідності поточним макроекономічним умовам, які створилися в державі в період військової агресії, що може включати таргетування інфляції, валютного курсу та ВВП;

- запровадження активного та стратегічно-орієнтованого втручання держави в банківський сектор, що включає створення механізмів підтримки кредитування підприємств в умовах дії воєнного стану;

- розроблення та впровадження ефективної загальнодержавної та регіональних програм щодо кредитування підприємств за розміром статутного фонду, а також програм відшкодування відсоткових ставок за кредитами;

- удосконалення фінансово-кредитної політики банків, яка включає інструменти для зниження відсоткових ставок за кредитами, спрощення умов для забезпечення кредитів та впровадження нових фінансових інструментів;

- створення механізму розподілу кредитного ризику між державою та банками шляхом реалізації інструментів державних кредитних гарантій;

- управління ESG ризиками (екологічними, соціальними та управлінськими) в банках України та їх подальша інтеграція у свої бізнес-процеси.

ВИСНОВКИ З ДАНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ І ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ

Проведене наукове дослідження продемонструвало негативний вплив військових дій на механізми банківського кредитування підприємств України. Важливим на даному етапі є розроблення в процесі банківського кредитування детальної класифікації підприємств, враховуючи їх економічну діяльність, величину статутного фонду, фінансові показники, модель фінансування, терміни кредитування та наявність можливостей погашення кредитних ресурсів, що в свою чергу дозволить адаптувати нові кредитні продукти та технології до потреб різних груп позичальників. Основними мають стати заходи, спрямовані на активізацію кредитної підтримки банківського сектору у відновленні пріоритетних галузей в умовах воєнного стану та подальший розвиток законодавчої бази для стимулювання кредитування. Інструменти державної політики, що спрямовуватимуться на розвиток кредитування повинні включати: державні та міжнародні гарантії, страхування воєнно-політичних ризиків, програми часткової компенсації (субсидіювання) відсоткових ставок за кредитами, інструменти проєктного фінансування, державні фінансові інститути. Також важливим буде здійснення таких заходів, як розвиток сталого фінансування та іпотечного кредитування, розширення інструментів фінансування шляхом розвитку торгового факторингу та фінансового лізингу, зменшення рівня непрацюючих кредитів.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Андрушак, Є.М., Герасименко, А.В. Особливості кредитування промислових підприємств державними банками України. *Сталий розвиток економіки*. 2024. № 1 (48). С. 56–64. DOI: 10.32782/2308-1988/2024-48-7.
2. Білоченко, А.М. Кредитування аграрного сектору України в умовах війни. *Економіка та суспільство*. 2023. Вип. 48. DOI: 10.32782/2524-0072/2023-48-3.
3. Дзюблюк О.В. Проблеми активізації банківського кредитування реального сектору економіки в умовах воєнного стану. *Вісник економіки*. 2023. 13 (3). С. 8-25. DOI: <https://doi.org/10.35774/visnyk2023.03.008>. URL: https://www.problecon.com/export_pdf/problems-of-economy-2020-3_0-pages-176_183.pdf. (дата звернення 21.07.2025).
4. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua> (дата звернення: 14.07.2025).
5. Звіт про фінансову стабільність. Червень 2025 р. / Національний банк України. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/FSR_2025-H2.pdf. (дата звернення 21.07.2025).
6. Касич А.О., Підкуйко О.О., Коротенкова І.М. Роль державних банків у розвитку національної економіки. *Інвестиції: практика та досвід*. 2020. № 4. С. 35–40. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/4_2020/8.pdf (дата звернення: 18.07.2025).
7. Коваленко, В. В., Радова, Н. В. Банківський кредит у формуванні фінансово-інвестиційного механізму розвитку малого та середнього підприємництва в Україні. *Економіка та суспільство*. 2020. Вип. 22. DOI: 10.32782/2524-0072/2020-22-3.
8. Міністерство фінансів України. URL: <https://mof.gov.ua/uk/> (дата звернення: 20.07.2025).
9. Національний банк України. Наглядова статистика. Офіційний веб-сайт. URL: <https://bank.gov.ua/ua/statistic> (дата звернення 19.07.2025).
10. Національний банк України. URL: <https://bank.gov.ua/ua/> (дата звернення: 20.05.2025).
11. Нікіфоров П.О., Ткач А.В. Банківське кредитування підприємств в Україні: сучасні тенденції та шляхи вдосконалення. *Finance and credit: Proceedings of the 8th International Scientific and Practical Conference «Global and Regional Aspects of Sustainable Development»* (Copenhagen, Denmark, March 26–28, 2023) С. 118–121.
12. Томашук І.В., Томашук І. О. Управління фінансовими ризиками підприємства як складова забезпечення сталого функціонування суб'єкта економіки. *Економіка та суспільство*. 2022. № 39. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-39-64>

REFERENCES:

1. Andrushak, E.M., Gerasimenko, A.V. Features of lending to industrial enterprises by state banks of Ukraine. *Sustainable development of the economy*. 2024. No. 1 (48). P. 56–64. DOI: 10.32782/2308-1988/2024-48-7. (access date: 07/18/2025).
2. Bilochenko, A.M. Lending to the agricultural sector of Ukraine in times of war. *Economy and society*. 2023. Issue 48. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-48-3>
3. Dzyublyuk O.V. Problems of activating bank lending to the real sector of the economy in times of martial law. *Bulletin of economy*. 2023. 13 (3). P. 8-25. DOI: <https://doi.org/10.35774/visnyk2023.03.008>.

- URL: https://www.problecon.com/export_pdf/problems-of-economy-2020-3_0-pages-176_183.pdf. (accessed 07/21/2025).
4. State Statistics Service of Ukraine. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua> (accessed 07/14/2025).
 5. Financial Stability Report. June 2025/National Bank of Ukraine. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/FSR_2025-H2.pdf. (access date 07/21/2025)
 6. Kasych A.O., Pidkuyko O.O., Korotenkova I.M. The role of state banks in the development of the national economy. Investments: practice and experience. 2020. No. 4. P. 35–40. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/4_2020/8.pdf (access date: 07/18/2025).
 7. Kovalenko, V.V., Radova, N.V. Bank credit in the formation of a financial and investment mechanism for the development of small and medium-sized businesses in Ukraine. Economy and Society. 2020. Issue 22. DOI:10.32782/2524-0072/2020-22-3.
 8. Ministry of Finance of Ukraine. URL: <https://mof.gov.ua/uk/> (access date: 07/20/2025).
 9. National Bank of Ukraine. Supervisory statistics. Official website. URL: <https://bank.gov.ua/ua/statistic> (access date: 07/19/2025).
 10. National Bank of Ukraine. URL: <https://bank.gov.ua/ua/> (access date: 05/20/2025).
 11. Nikiforov P.O., Tkach A.V. Bank lending to enterprises in Ukraine: current trends and ways to improve. Finance and credit: Proceedings of the 8th International Scientific and Practical Conference «Global and Regional Aspects of Sustainable Development» (Copenhagen, Denmark, March 26–28, 2023) P. 118–121.
 12. Tomashuk I.V., Tomashuk I. O. Management of financial risks of an enterprise as a component of ensuring the sustainable functioning of an economic entity. Economy and Society. 2022. No. 39. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-39-64>

PROSPECTS FOR THE DEVELOPMENT OF BANKING CREDIT TO ENTERPRISES IN UKRAINE

SHYLO Zhanna, MELNYK Leonid, SKAKOVSKA Svitlana
National University of Water and Environmental Engineering

The scientific study analysed bank lending to enterprises in Ukraine during martial law. The goal is to analyse bank lending to enterprise activities, consider the shortcomings and problems of bank lending under martial law. In accordance with the goal, we outlined the following tasks: to analyse the dynamics of bank lending to enterprises in Ukraine during the war and identify the main factors that influence this process; to identify key problems and identify shortcomings that significantly affect the processes of bank lending to enterprises under martial law; to develop recommendations for improving the credit policy of banks to increase the efficiency of lending to enterprises in the future. Promising areas that will affect the development of bank lending to enterprises should be considered: carrying out a correction of the monetary regime to increase its flexibility and compliance with the current macroeconomic conditions that have arisen in the state during the period of military aggression, which may include targeting inflation, exchange rate and GDP; introduction of active and strategically oriented state intervention in the banking sector, which includes the creation of mechanisms to support lending to enterprises under martial law; development and implementation of effective national and regional programs for lending to enterprises according to the size of the authorized capital, as well as the creation of programs for reimbursement or subsidization of interest rates on loans; improvement of the financial and credit policy of banks, which includes tools for reducing interest rates on loans, simplifying the conditions for securing loans and introducing new financial instruments; management of ESG risks (environmental, social and governance) in Ukrainian banks and their further integration into their business processes. The following article combines theoretical developments of the methodology for providing loans with their practical use to improve bank lending to enterprises in the context of sustainable development of the state.

Keywords: banks, corporate lending, financial corporations, business entities, bank lending, resources.